

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КеАҚ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

30
EURASIAN NATIONAL
UNIVERSITY

БГПУ
им. М. Акмуллы

РУДН

«ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КАДРЛАРДЫ ДАЯРЛАУДАҒЫ ЗАМАНАУИ
ТӘСІЛДЕМЕ: ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ПРАКТИКА»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ФОРУМ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ФОРУМ

«СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ В ПОДГОТОВКЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ
КАДРОВ: НАУКА И ПРАКТИКА»

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL FORUM
«MODERN APPROACHES TO TEACHER TRAINING: SCIENCE AND
PRACTICE»

МАТЕРИАЛДАРЫ

Астана

26 ақпан 2026 жыл

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КеАҚ**

**«ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КАДРЛАРДЫ ДАЯРЛАУДАҒЫ ЗАМАНАУИ ТӘСІЛДЕМЕ:
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ПРАКТИКА»
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ФОРУМ
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ
26 ақпан, 2026 жыл**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ МЕЖДУНАРОДНОГО
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОГО ФОРУМА
«СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ В ПОДГОТОВКЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КАДРОВ:
НАУКА И ПРАКТИКА»
26 февраля, 2026 года**

**PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL FORUM
INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL FORUM
«MODERN APPROACHES TO TEACHER TRAINING: SCIENCE AND PRACTICE»
february 26, 2026**

Астана, 26 ақпан 2026 ж.

УДК 37.0
ББК 74.00
П23

Жалпы редакциясын басқарған: Сомжүрек Б.Ж.

Редакция алқасы: Асылбекова М.П., Атемова К.Т., Байсарина С.С., Сламбекова Т.С.,
Махадиева А.К.

П23 Педагогикалық кадрларды даярлаудағы заманауи тәсілдеме: ғылым және практика: халықаралық ғылыми-тәжірибелік форум материалдары. 26 ақпан 2026 ж./ – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ баспасы, 2026. – 1668 бет.

ISBN 978-601-385-193-8

Халықаралық ғылыми-практикалық форум материалдарының жинағында педагог кадрларды даярлаудың заманауи ғылыми-әдіснамалық негіздерін талдау, педагогикалық білім беру саласындағы инновациялық тәсілдер мен тиімді практикаларды айқындау, халықаралық ғылыми тәжірибе алмасуды дамытуға арналған өзекті ғылыми-тәжірибелік зерттеулердің нәтижелері енгізілген. Материалдарда педагогикалық білім мен ғылымның жаһандық трендтері, педагогикалық білім берудегі жасанды интеллект және цифрлық технологиялар, педагог кадрларды инклюзивті білім беруге дайындаудың халықаралық тәжірибесі және инновациялық әдістері туралы мәселелері қарастырылған. Жинақ білім саласындағы мамандарға, ғалымдарға, оқытушылар мен білім алушыларға арналған.

В сборник материалов международного научно-практического форума включены результаты актуальных научно-практических исследований, направленных на анализ современных научно-методологических основ подготовки педагогических кадров, выявление инновационных подходов и эффективных практик в сфере педагогического образования, а также развитие международного научного обмена опытом. В материалах рассматриваются вопросы глобальных тенденций в педагогическом образовании и науке, использования искусственного интеллекта и цифровых технологий в педагогическом образовании, международного опыта и инновационных методов подготовки педагогических кадров к инклюзивному образованию. Сборник предназначен для специалистов в области образования, ученых, преподавателей и обучающихся.

The proceedings of the International Scientific and Practical Forum include the results of relevant scientific and practical research aimed at analyzing the modern scientific and methodological foundations of teacher training, identifying innovative approaches and effective practices in the field of teacher education, as well as promoting international scientific exchange of experience. The materials address issues related to global trends in pedagogical education and science, the use of artificial intelligence and digital technologies in teacher education, as well as international experience and innovative methods of preparing teaching staff for inclusive education. The collection is intended for education professionals, researchers, teachers, and students.

УДК 37.0
ББК 74.00

ISBN 978-601-385-193-8

© Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2026

Бұл жинаққа енгізілген материалдарға авторлар жауапты.
Authors are responsible for the content of their materials.

86	Amirbay Zh. K. Theoretical aspects of research on artificial intelligence and digital technologies in teacher education	365
87	Гапу Ә.Н. Английский язык как образовательный ресурс в условиях глобальных изменений	371
88	Жаканова Н.М. Білім беру мекемелерін басқарудың педагогикалық және ұйымдастырушылық ерекшеліктері	374
89	Муратова Г.А., Исеноманова А.Е., Кажиева М.Ф. Глобальные тренды педагогического образования и науки	377
90	Тұрлыбай Д.Н. Педагогикалық білім мен ғылымның жаһандық трендтері: бастауыш сынып оқыту саласы	380
91	Укиева М.И. Биология сабақтарында зерттеу жұмыстары арқылы функционалдық сауаттылықты арттыру	385
92	Гитихмаева Л.М. Развитие компетенций специалистов помогающих профессий в рамках дисциплины «Практикум по soft skills»	390
93	Жорабек А. Химия сабақтарында функционалдық сауаттылықты қалыптастыруда PISA тапсырмаларының рөлі	394
94	Асылханқызы М. Сыни ойлауды қалыптастыруда кластер тәсілінің рөлі	399
95	Арқабай І.М., Ильясова Г.У. Химияны оқытуда STEM технологиясын пайдалану әдістемесінің тиімділігі	403
2-секция: Педагогикалық білім берудегі жасанды интеллект және цифрлық технологиялар		
2-секция: Искусственный интеллект и цифровые технологии в педагогическом образовании		
2-section: Artificial intelligence and digital technologies in pedagogical education		
96	Ying W. Theoretical construction and cultivation paths of physical education teachers' digital literacy from the perspective of embodied cognition	408
97	Khodjiyeva F.O., Mutova M. U. Artificial intelligence and critical thinking in conducting and receiving instruction	412
98	Karakhanova L. M. Increasing parental responsibility in protecting students from internet threats in a globalizing society is a requirement of the time	415
99	Ибрагимова Э. И., Сабиралиева З. М. Интеграция искусственного интеллекта в педагогическое образование: возможности и риски	419
100	Исаева З. Т. Отражение цифровых технологий и социальных медиа в педагогических сегментах	422
101	Верниенко Л.В. Инструменты методического сопровождения профессиональной деятельности педагога в цифровой образовательной среде	427

102	Элқожаева Н.С., Сулейменова Р., Элқожаева А. Маман даярлаудағы цифрлық технологиялардың маңызы	430
103	Зикирова Г.А. Актуализация профессиональных навыков учителя-математика в эпоху цифровых технологий	436
104	Иксатова Б.К., Амирова А.А., Жанадилова К.Б. Подготовка будущих педагогов начального образования развитию цифровых навыков учащихся	441
105	Ибраева Р.Ж., Ахметчина Т.А., Бекмухамбетова Л.С. Дене шынықтыру және спорт саласында жасанды интеллект технологиясын пайдалану	446
106	Курбанов Г.А. Ценностный подход к профессиональному развитию современного преподавателя высших военных образовательных учреждений на основе акмеологических механизмов	451
107	Муканова С.Д. Искусственный интеллект как методический инструмент в системе профессиональной подготовки и развития преподавателя университета	454
108	Султанова Н.К., Құндақова А.Б., Оралбекова Б.С. Цифрлық білім беру ресурстары және learningapps, wordwall, kahoot платформаларының сипаттамасы	458
109	Султанова Н. К. Жасанды интеллект және музыкалық терапия арқылы ерекше білім беру қажеттілігі бар балалардың инклюзивтік құзыреттілігін дамыту	462
110	Серманыз А.К. Білім беру жүйесіндегі геймификация	467
111	Байсарина С.С., Задаев О.Т. Цифрлық білім беру ортасында болашақ әлеуметтік педагогтердің басқарушылық құзыреттілігін қалыптастыру	472
112	Бельгибаева Г.К., Сәбитбек А.М., Тусупбекова А.К. Жасанды интеллект пен цифрлық технологияларды пайдалана отырып, мектеп жасына дейінгі балалардың эмоционалды интеллектісін ойын технологиялары арқылы дамыту	477
113	Ботабаева А.Е., Ақынова Г.О., Секебаева С.К. Кәсіби бағдар берудегі инновациялар: жасанды интеллекттің ықпалы	480
114	Абдуллаева М.С., Азизова А.О. Искусственный интеллект в преподавании русского языка в вузе: новые возможности формирования профессиональных и коммуникативных компетенций студентов	483
115	Абсатова М.Б.; Қайратқызы Ж., Баймурзаева А.Б. Тілдік пәндерді оқыту мен бағалауда жасанды интеллектіні қолдану	487
116	Есенғұлова М.Н., Елемесова А.Р. Мектепке дейінгі білім беру үдерісінде инновациялық технологиялар арқылы балалардың тілдік дағдыларын қалыптастыру	492
117	Баратбекқызы Ш. Alpha generation оқушыларының эмоционалды интеллектін дамытудағы геймификациялаудың педагогикалық әлеуеті	495
118	Жумадулаева А.И., Самихова М.Р. Бердимуратова Д.У. Виртуалды зертханалар: химия пәнінің практикалық сабақтарына жаңа көзқарас	498
119	Искакова П.К., Нуртаева З.	503

	Педагог-психолог қызметінде жасанды интеллектті қолдану мүмкіндіктері	
120	Карменова Н.Н., Альжанова Ж.Р., Әлімжанқызы С. Жасанды интеллект арқылы оқушылардың экологиялық дағдыларын дамыту	508
121	Султанова К.А., Бердышева Г.Б. Білім алушылардың танымдық белсенділігін арттырудағы инновациялық технологиялар	511
122	Садвакасова А.К., Ибрагимова А.Ж. Виртуалды орталарды талдау: STEM жобаларын жасауға арналған заманауи платформалар	516
123	Турикпенова С.Ж., Умарова Ф.М. Интерьерлік дизайндағы жобалау үдерісіне арналған нейрожелілерді оқыту негіздері	519
124	Фархутдинова Л.В., Божко Е.Ю. Готовность классных руководителей инклюзивных классов общеобразовательных школ к использованию искусственного интеллекта в работе с детьми с ограниченными возможностями здоровья	523
125	Саудақ З.М. Мектепке дейінгі білім беруде жасанды интеллект пен цифрлық технологияларды қолданудың мүмкіндіктері	528
126	Дыгова О. А. Применение технологий искусственного интеллекта в сфере психологического консультирования: разработка этичного интеллектуального чат-бота на основе российских исследований и языковых моделей	532
127	Ayturееva Z.Zh., Ainabek S.B., Ashirbekova T.B. Development of educational practices based on digital technologies	536
128	Berikkyzy K., Orazkhan N.O. Modern approaches to the training of future english language teachers in the context of digitalised pedagogical education»	541
129	Айтжанова Р.М., Маныбекова Ж. Е. Болашақ педагогтардың цифрлық құзыреттілігін қалыптастыруда жасанды интеллекттің рөлі	548
130	Әлшері А.Ә., Абсатова А.Б. Педагогикалық білім беруде цифрлық трансформацияның артықшылықтары мен тәуекелдері	552
131	Тунгучбекова С.М. Педагогикалық білім беруде жасанды интеллект негізінде жекелендірілген оқыту	559
132	Умаров Ж.Ж. Методологические аспекты применения генеративного ИИ в проектной деятельности учащихся: от цифрового потребления к креативному созиданию	561
133	Баялы А.Т., Давлетова В.М. Ақпараттық жүйелерде жасанды интеллект әдістерін қолданудың теориясы мен практикасы	565
134	Болысбаев Б.Ж., Темиров Г. К. Цифрлық білім беру ресурсы ретінде интерактивті жұмыс парақтарын құруға арналған веб-сервистерге талдау	568

135	Баймахан С.Н. жоғары білім беру жағдайында жасанды интеллектті қолдану ерекшеліктері	573
136	Жаналина Л.Е. Развитие критического мышления на уроках русского языка и литературы через цифровые ресурсы в условиях технических ограничений	577
137	Ионова В.В. Трансформационный образ как форма диалога: искусственный интеллект и личностное развитие студентов в творческом проектировании	579
138	Ильясов Б.К. Современные подходы к подготовке специалистов в области авиации: гармония науки и практики	584
139	Казанбаева К.С., Егембердиева А.Б. Цифрлық білім беру ортасында геймификация технологияларын қолданудың тиімділігі	587
140	Курбанов Г.А. Ценностный подход к профессиональному развитию современного преподавателя высших военных образовательных учреждений на основе акмеологических механизмов	591
141	Каргасекова К.Р. Жасанды интеллект технологияларын қолдануда терең оқытуға негізделген әдістемелік тәсіл	594
142	Ломаносов В.С. Искусственный интеллект как инструмент коллаборативных исследований в педагогическом образовании	601
143	Матаева А.С. Искусственный интеллект и цифровые технологии в специальной школе-интернате: пути эффективного применения	606
144	Муминов Р.Р. Особенности профессиональной подготовки учителя русского языка для работы в госпитальной школе	608
145	Мамішева Ж. Білім берудің цифрлық трансформациясы жағдайында болашақ педагог-психологтардың медиа сауаттылығын жетілдіру	613
146	Назаркина О.Н., Соловьева Н.А., Трубицкая Л.А. Роль цифровых технологий в педагогическом образовании и их влияние на физическую культуру в процессе обучения	616
147	Нуруллаев И.З. Госпитальная школа как пространство профессионального становления педагога: Арт-терапевтический подход	620
148	Тлеубергенова Г.Т. STEM ғылымы мен зерттеушілік дағдыларды дамыту: 3D-сканерді қолданудың тиімді жолдары	623
149	Туракулов А.П., Расулходжаева К., Алибаева Б. Роль геймификации в современной педагогике	628
150	Умарова М.Х. Проектирование коллаборативной образовательной среды на основе искусственного интеллекта для развития метакогнитивных стратегий в начальном образовании	631
151	Умурзакова А.Ж., Багит Д.М.	

	Лингвостилистический анализ художественных текстов с использованием ИИ	636
152	Ізбасар А.Ж., Қайтпек І., Палуан А. Современные тенденции использования цифровых ресурсов в образовании	640
153	Атем М.Н., Савранбаева А.М. Геймификация арқылы жоғары сынып оқушыларының танымдық белсенділігін арттыру	645
154	Давлетова В.М., Туреханова С. Жасанды интеллект жүйелерінің теориялық негіздері мен қолданбалы аспектілері	649
155	Ахмаджанова Д.С. Жасанды интеллект оқушыларға білім берудегі тиімділігі	653
156	Бахытжан А.Б. Потенциал искусственного интеллекта в психолого-педагогической поддержке стрессоустойчивости будущих педагогов	657
157	Бердібек А.М., Кудайбергенова А.М. Цифрлық технологиялар мен case study әдісін интеграциялау арқылы болашақ педагог-психологтарды кәсіби даярлау	660
158	Демеуханова А.Т. Жасөспірімдердегі цифрлық тәуелділіктің психологиялық ерекшеліктері және оны білім беру ортасында алдын алу жолдары	664
159	Джумадельдинова А.А., Алшынбаева Ж.Е. Жасанды интеллект құралдарын қолданудың болашақ педагогтердің кәсіби құзыреттіліктеріне әсері	669
160	Жангалиева Р.Е., Жукенова Г.Б. Социально-педагогические проблемы формирования медиаграмотности родителей, воспитывающих детей с цифровым аутизмом	671
161	Жұмағұл Д.Ә., Айберген А.І. Жасанды интеллект - оқытуды дербестендіру құралы ретінде	675
162	Кудайбергенова З.М., Мукашева Д.М. Жаратылыстану пәндерін оқытуда жасанды интеллект технологияларын қолданудың тиімділігі	679
163	Құлмағанбет Ә.Қ. Мектеп жасына дейінгі балалардың экологиялық мәдениетін қалыптастырудағы steam технологияларының мүмкіндіктері	682
164	Мұхтар З.Ғ., Бахишева С.М., Беркимбаев К.М., Гриншкун В.В. Болашақ педагогтерді жасанды интеллектіні этикалық қолдануға оқытудың мазмұны	686
165	Мусина А.А. Болашақ педагог-психологтердің тьюторлық құзыреттілігін қалыптастырудың педагогикалық шарттары	693
166	Муканова Т.Т., Альжанов А.К. AR-маскалар білім алушылардың цифрлық дағдыларын дамыту құралы ретінде	696
167	Нурханова Г.Б. Интегративті Арт-терапияда цифрлық технологияларды қолдану ерекшеліктері	700

168	Нұрсұлтанқызы А. Педагогикалық білім беруде цифрлық трансформация және жасанды интеллекттің рөлі	704
169	Нургазина А.С. Географияны оқытуда жасанды интеллект пен иммерсивті технологияларды XR (AR/VR/MR) қолдану мүмкіндіктері мен қиындықтары	707
170	Патахов А.С. Цифровые образовательные ресурсы в профессиональной подготовке будущих педагогов ведомственных вузов	712
171	Түгелбай А.Н., Орынғалиева Ш.О. Болашақ педагогтердің рефлексивті құзыреттілігін дамытудың педагогикалық шарттары: теория және тәжірибе	716
172	Убишева А.С. Мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің цифрлық құзыреттілігіне жасанды интеллект құралдарының әсері	720
173	Шаймарданов Е.Д. Использование технологий искусственного интеллекта при изучении условий равновесия сил на рычаге и блоке в школьном курсе физики	724
174	Kineyeva D.A. Enhancing EFL communicative competence through modern game-based technologies	729
175	Aubakir Zh.O. AI-driven assessment and feedback in teacher education	733
176	Kulymbayeva N.K. Gamification as a digital pedagogical strategy in EFL Higher education	736
177	Nurat N.K., Aitzhanova R.M. Designing AI-based adaptive content for enriching the vocabulary of preschool children	739
178	Slamgali Zh.A Using critical thinking development technologies in english lessons	746
179	Аблятова Н.Ә., Махамбетова Ж.Т. Жасанды интеллект технологиялары жасөспірімдердің шығармашылық әлеуетін дамытудың заманауи құралы ретінде	750
180	Аманова Ә.Н., Ильясова Г.У. Химия пәнін оқытуда жасанды интеллектті қолданудың тиімділігі	754
181	Есенбек М. Химия сабақтарында жасанды интеллект технологияларын қолданудың дидактикалық мүмкіндіктері	759
182	Емутбаев Ф.Б., Даутбаев Е.Ш., Ергалиев Д.С., Бейсенбаева А. К. Цифровизация и международные стандарты (ИКАО, EASA) в подготовке педагогических кадров для авиационной отрасли	763
183	Жаксимов С.У. Искусственный интеллект и цифровые технологии в профилактике буллинга	767
184	Зархумар А., Ахтанова С. К. Коммуникативтік дағдыларды дамытудағы цифрлық және гибридік оқыту технологиялары	769
185	Искакова М.М. Мұғалімнің цифрлық құзыреттілігі: ЖИ және заманауи білім беру талаптары	773

186	Карбаева А.Ж. Медиообразование как фактор формирования патриотического сознания студентов	777
187	Кабулова Н.М. Мектеп курсында анализ бастамаларын деңгейлеп оқытудың әдіснамалық моделі мен цифрлық технологияларды интеграциялау	781
188	Кушумова Э.Н. «Электр және магнетизм» бөлімінде физиканы оқытудағы заманауи білім беру технологияларының маңызы	786
189	Құлмағамбетова Ә.А. Физиканы оқытуда сыни ойлау дағдыларын дамыту мәселесі	791
190	Мамутова Айгерім Бердібекқызы Оқытуда геймификация қолдану арқылы студенттердің есте сақтау процесін арттыру	797
191	Рахманова В.П., Абибулаева А.Б. Искусственный интеллект как инструмент персонализации при повышении квалификации педагогов	805
192	Салимгиреев М.Ж. Система консультационной поддержки в подготовке педагогических кадров: применение технологий искусственного интеллекта	809
193	Салимгиреев М.Ж. Создание системы онлайн-консультаций с использованием искусственного интеллекта в педагогическом образовании	813
194	Солтанбаева Б.Ф., Мамутова А.Б. Жасанды интеллект пен цифрлық технологиялардың болашақ әлеуметтік педагогтардың цифрлық коммуникативтік құзыреттілігін дамытудағы рөлі	815
195	Сейтманова Г.Т., Шавалиева З.Ш., Жумажанова К.И. Ағылшын тілін оқыту үдерісінде жасанды интеллект құралдарын қолданудың педагогикалық аспектілері	819
196	Сағынбаева А.Қ. Орта мектепте физиканы оқыту үдерісінде геймификацияны қолданудың тиімділігі: эксперименттік зерттеу	825
197	Тулугалиева Г.Т., Темиров К.У. К вопросу педагогических и этических аспектов применения искусственного интеллекта в обучении будущего педагога-психолога в ВУЗе	830
198	Талап А. Онлайн платформалар арқылы болашақ әлеуметтік педагогтердің кәсіби дағдыларын дамыту	832
199	Умытканова Н.У. Мектеп информатика пәнінде жасанды интеллектті оқыту үдерісінде білім беру сапасына Web-технологиялар арқылы мониторинг жүргізу	836
200	Фейзулдаева С.А., Халбаева Р.У. Цифрлық білім беру жағдайында бастауыш сынып білім алушыларының метадағдыларын дамыту мәселесі	841
201	Хачетлов К.А., Хачетлова С.М. Современные тренды в патриотическом воспитании через технологии ИИ	845

202	Шайхуллаева А.Қ. Мектеп биологиясын оқытуда макрозообентос организмдерін зерттеу негізінде инновациялық әдіс-тәсілдерді қолдану	848
203	Шалдарбек А.Б., Тилекова А.Ж. Мектеп жасына дейінгі фонетика-фонематикалық дамымаушылығы бар балалардың тілдік дағдыларын жетілдіру мәселелері	854
204	Ырымбаева Н.А. Студенттердің ақпараттық құзыреттілігін дамытудағы электронды кітапханалардың мүмкіндіктері	857
205	Barat M.D. The role of artificial intelligence and digital technologies in pedagogical education	862
206	Абдукаримова О.А. Жаңа ақпараттық технология құралдарын тиімді қолдану	866
207	Абдисадыкова Ж.А. Инновациялық технология негізінде білімгерлердің шығармашылық іс-әрекетін қалыптастыру	869
208	Бақытхан Б. Цифрлық білім беру ортасында фишинг пен әлеуметтік инженерияны оқыту: геймификация және ЖИ платформаларының салыстырмалы талдауы	872
209	Мәметбек А. Биологияны оқытудың инновациялық әдістері арқылы креативті ойлауды дамыту	879
210	Масалимова Н.Е. Цифрлық білім ресурстарын қолданып оқушылардың коммуникациялық дағдыларын қалыптастыру	881
211	Сулейменова А.М. Мектепке дейінгі ұйым әдіскерінің цифрлық трансформация жағдайындағы кәсіби рөлі	888
212	Серикбаева А. Ж. Искусственный интеллект и цифровые технологии в современном образовании: перспективы и эффективность	891
213	Хлюпина А.И., Землянова А.С., Сочин С.А. Применение технологий искусственного интеллекта в сфере физической культуры и спорта на примере каратэ	895
214	Berik A.M. Blended learning as a way to improve grammar and lexical skills of high school students	898
215	Агеева И.С., Калмыкова Т.С. Формирование ИКТ-компетентности родителей дошкольников как условие создания единой цифровой образовательной среды в партнерстве семьи и детского сада	900
216	Igissinova A.Zh Developing senior students' speaking autonomy through digital technology-mediated learning	903
217	Kemalashova D.T. The use of artificial intelligencedigital inclusivity and value orientationsin pedagogical education in the context of global transformation	907
218	Kural D. Artificial intelligence and digital technologies in pedagogical education	911

219	Zhakupbekova D.S., Utepov A.B. Digital technologies and artificial intelligence in the professional development of physical education teachers	914
220	Закерьяева М.Ю. Искусственный интеллект в современном образовании: возможности, риски и перспективы развития	917
221	Амангелді А.С. Педагогикалық білім берудегі жасанды интеллекттің рөлі мен маңызы	919
222	Аманбай А.Т. Болашақ педагогтарды даярлауда жасанды интеллект технологияларын қолдану	923
223	Orazbek A.A., Amanbayeva M. B The use of artificial intelligence tools for developing data interpretation and visualization skills in the training of future biology teachers	926
224	Кабулова Г.К. Автоматизация административной работы в образовании с помощью ИИ	930
225	Нурыева А.С. Цифрлық тәуелділік және жоғары сынып оқушыларының әлеуметтенуі	933
3-секция: Педагог кадрларды инклюзивті білім беруге дайындаудың халықаралық тәжірибесі және инновациялық әдістері 3-секция: Международный опыт и инновационные методики подготовки педагогических кадров к инклюзивному образованию 3-section: International experience and innovative methods of training teachers for inclusive education		
226	Аханов А.Т., Бірліхан Е. Дене шынықтыру және спорт мамандығында білім алатын студенттерді инклюзивті білім беруге дайындау мәселелері	938
227	Михайленко О.И. Современные проблемы реализации инклюзивного образования и пути их решения в условиях высшего образования	943
228	Умаралиева М.А. Международный опыт и инновационные методики подготовки учителей к развитию инклюзивной культуры	945
229	Едигенова А.Ж. Ерекше білім беру қажеттілігі бар баламен ересек адамның қарым-қатынасы	949
230	Арипова М.Р. Внедрение ценностно-ориентированных практик в системе непрерывного профессионального развития учителя информационной технологии в школе	953
231	Батаева С.Д. Инклюзивное образование как основное условие гуманизации учебного процесса начальной школы	957
232	Дюсенбаева Б.А., Халикова Б.Т. Қазіргі педагогтерінің инклюзивті құзыреттілігін айқындайтын негізгі ерекшеліктер	962
233	Жанатова Г.А. Внедрение практик в исследованиях в области специального образования	967
234	Момунова А.Н. Роль дистанционного обучения для подростков с инвалидностью в получении профессионального образования	971

БОЛАШАҚ ПЕДАГОГ-ПСИХОЛОГТЕРДІҢ ТЬЮТОРЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ШАРТТАРЫ

Мусина Айнур Асхатовна

mussina_ainura@mail.ru

PhD докторант, Л.Н.Гумилев ат. ЕҰУ, Астана, Қазақстан

Аннотация. Қазақстан Республикасының жоғары білім беру жүйесін реформалау жағдайында білім алушылардың жеке дамуын тиімді сүйемелдеуге қабілетті педагог-психологтерді даярлау ерекше маңызға ие. Зерттеудің өзектілігі жеке білім беру траекторияларын ұйымдастыруды, өзін-өзі ұйымдастыруды қолдауды және білім алушылардың жеке тұлғасын дамытуды қамтамасыз ететін мотивациялық, танымдық, іс-әрекеттік және рефлексивтік компоненттерді қамтитын тьюторлық құзыреттілікті қалыптастыру қажеттілігімен шартталған. Зерттеудің мақсаты Қазақстан Республикасының жоғары білім беру жүйесінде болашақ педагог-психологтердің тьюторлық құзыреттілігін қалыптастырудың педагогикалық шарттарын теориялық тұрғыдан негіздеу болып табылады. Мақсатқа жету үшін отандық және шетелдік ғылыми дереккөздерге талдау жасалып, студенттердің кәсіби құзыреттіліктерін кешенді дамытуды қамтамасыз ететін мазмұндық, ұйымдастырушылық, психологиялық және педагогикалық жағдайлар анықталды. Теориялық талдау нәтижелері көрсеткендей, барлық бөлінген шарттарды біріктіру болашақ мамандардың тьюторлық қызметке кәсіби дайындығын қалыптастыруға ықпал ететін тұтас жүйені құрайды. Алынған қорытындыларды педагог-психологтерді даярлаудың оқу бағдарламаларын, ұйымдастырушылық-педагогикалық іс-шараларын, практикалық тренингтерді әзірлеуде пайдалануға болады.

Annotation. In the context of reforming the higher education system in the Republic of Kazakhstan, it is particularly important to train educational psychologists who are capable of effectively supporting the individual development of students. The relevance of the study is determined by the need to develop tutoring competence, including motivational, cognitive, activity-based and reflective components that ensure the organisation of individual educational trajectories, support for self-organisation and the development of students' personalities. The aim of the study is to provide a theoretical justification for the pedagogical conditions for the formation of tutoring competence in future educational psychologists in the higher education system of the Republic of Kazakhstan. To achieve this goal, an analysis of domestic and foreign scientific sources was carried out, and the content, organisational, psychological and pedagogical conditions that ensure the comprehensive development of students' professional competencies were identified. The results of the theoretical analysis show that the integration of all the identified conditions creates a holistic system that contributes to the formation of the professional readiness of future specialists for tutoring activities. The conclusions obtained can be used in the development of training programmes, organisational and pedagogical activities, and practical training for the preparation of educational psychologists.

Түйін сөздер: тьюторлық құзыреттілік, педагогикалық шарт, жеке білім беру траекториясы, кәсіби дайындық, құзыреттілік тәсіл.

Keywords: tutoring competence, pedagogical agreement, individual educational trajectory, professional training, competency-based approach

Тьюторлық құзыреттіліктің құрылымында диагностикалық компонент айрықша маңызға ие. Ол педагогтың психологиялық-педагогикалық мониторингті жүзеге асыру, білім алушылардың жеке-типологиялық ерекшеліктерін верификациялау және оларды индивидуалды сүйемелдеудің перспективті стратегияларын жобалау дайындығымен айқындалады. Атап айтқанда, Қазақстанның педагогикалық ортасында жүргізілген зерттеулер диагностика педагог-психологтерді кәсіби даярлаудың негізгі элементі болып табылатынын және тиісті әдістер мен тәсілдерді терең меңгеруді талап ететінін көрсетеді [8].

Педагог-психологтің кәсіби құзыреттілігінде коммуникативтік және әлеуметтік-психологиялық компоненттер де маңызды рөл атқарады. Қазіргі заманғы зерттеулер білім алушылармен, әріптестермен және білім беру ұйымдарының өкілдерімен өзара әрекеттесудің дамыған дағдыларысыз білім беру процесін табысты сүйемелдеу мүмкін емес екенін көрсетеді. Бұл әсіресе жеке білім беру траекторияларын жүзеге асыруда және әртүрлі білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды сүйемелдеуде маңызды, өйткені тьюторлық қызметтің тиімділігі педагогтың білім беру процесінің субъектілерімен тұлғааралық өзара әрекеттесу сапасына тікелей байланысты. Сонымен қатар, бейінді педагогикалық дайындық бойынша зерттеулер болашақ мамандардың құзыреттілігін дамыту тек теориялық негіздерді меңгеруді ғана емес, сонымен қатар осы білімдерді нақты жағдайларда қолдануға

бағытталған жүйелі практикалық қызметті қажет ететінін көрсетеді. Кәсіби құзыреттіліктерді, оның ішінде зерттеу компонентін талдау практиканы ұйымдастыру және білім алушыларды нақты кәсіби жағдайларға енгізу кәсіби стандарттарды тереңірек меңгеруге және кәсіби міндеттерді өз бетінше шешу қабілетін дамытуға ықпал ететінін көрсетеді.

Теориялық талдау көрсеткендей, тьюторлық құзыреттілік тек білім мен дағдылардың жиынтығы ғана емес, сонымен қатар кәсіби дайындықтың мазмұны, педагогикалық технологиялар және жеке-кәсіби сипаттамалардың тоғысында дамитын интегративті сапа болып табылады.

Тьюторлық құзыреттілікті қалыптастырудың педагогикалық шарттары болашақ педагог-психологтердің кәсіби қасиеттерін мақсатты дамытуды қамтамасыз ететін білім беру ортасының өзара байланысты факторларының жиынтығы болып табылады.

Қарастырылып отырылған мәселені теориялық негіздеу болашақ педагог-психологтердің тьюторлық құзыреттілігін қалыптастырудың педагогикалық шарттарын жүйелеуді көздейді.

Ғылыми әдебиеттерде «шарт» ұғымына көптеген анықтамалар берілген: қоршаған ортаның қандай да бір үдерісіне ықпал ететін жағдайлар мен факторларды түсіну; өзіне тәуелді, бағынышты болатын жағдайлар және т.б. Сондықтан зерттеуімізде ғалымдардың (Ж.Б.Қоянбаев, Р.М.Қоянбаев және т.б.) «шарт белгілі бір объектінің қызмет етуінің негізі және ол объективті және субъективті, қажетті және жеткілікті түрлерге жіктеледі» деген пікірі, сонымен қатар Ю.К.Бабанскийдің «кез келген педагогикалық үдеріс белгілі бір шарттарды сақтаған жағдайда жүзеге асырылады, шарт оқу-тәрбие мақсаттары мен педагогикалық іс-әрекетті ұйымдастыру үшін құрылады» деп тұжырымдауы негізге алынады.

Сондықтан, педагогикалық шарттар қойылған мақсат пен міндеттерге қол жеткізуді қамтамасыз ететін оқу-тәрбие үдерісінің мазмұны мен оны ұйымдастыру түрлерінің объективті және оларды іске асырудың материалдық мүмкіндіктерінің жиынтығы.

Отандық және шетелдік ғылыми зерттеулерді жүйелі талдау нәтижесінде тьюторлық құзыреттілікті қалыптастыруға ықпал ететін педагогикалық шарттардың төрт негізгі тобы айқындалды: мазмұндық, ұйымдастырушылық, психологиялық және педагогикалық.

Мазмұндық шарттар тьюторлық қызметтің теориясы мен ұғымдарын, психологиялық-педагогикалық диагностика негіздерін және консультативтік әдістерді меңгеруге бағытталған дайындық мазмұнының құрылымын анықтайды. Теориялық талдау көрсеткендей, болашақ мамандардың құзыреттілік дайындығы тек дәстүрлі пәндерді ғана емес, сонымен қатар кәсіби іс-әрекеттерді тұтастай меңгеруге ықпал ететін диагностикалық және жобалау құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған модульдерді де қамтуы керек.

Ұйымдастыру шарттары студенттердің білім беру жүйесімен практикалық өзара іс-қимылын қамтамасыз ететін оқу процесінің нысандары мен құралдарын қамтиды: нақты білім беру ұйымдары жағдайындағы іс-әрекет, тағылымдама және цифрлық білім беру платформаларын қолдану. Зерттеулер көрсеткендей, практикаға бағытталған оқыту формаларын қосу студенттердің кәсіби ұтқырлығын арттырады және кәсіби құзыреттіліктерді меңгеруді жақсартады [9].

Психологиялық шарттар тиімді тьюторлық қызметке қажетті эмоционалдық интеллект, коммуникативтік құзыреттілік, мотивацияның тұрақтылығы сияқты тұлғалық сипаттамалардың дамуын көрсетеді. Педагогикалық психология бойынша еңбектерде болашақ маманның рефлексивті мәдениеті оның кәсіби құзыреттілігінің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады, өйткені ол өз іс-әрекетін және білім алушылармен өзара әрекеттесуді терең талдау қабілетін қамтамасыз етеді [10].

Педагогикалық шарттарға студенттердің кәсіби қызметін белсендіруге ықпал ететін оқытудың әдістері, технологиялары мен формалары жатады. Олардың қатарында проблемалық оқыту, кейс-әдіс, жобалау қызметі және рефлексиялық практикалар бар. Педагогикалық технологияларды зерттеу осы әдістерді қолдану кәсіби ойлауды, сыни

талдауды және кәсіби қызметті өз бетінше жоспарлау қабілетін дамытуға ықпал ететінін растайды.

Теориялық талдау нәтижесінде педагогикалық шарттар кешені тьюторлық құзыреттіліктің көп аспектілі дамуын қамтамасыз етеді деп қорытынды жасауға болады, өйткені шарттардың әрбір тобы болашақ педагог-психологтің кәсіби қалыптасуының әртүрлі жақтарына әсер етеді. Олардың жиынтығы танымдық және тұлғалық-кәсіби сипаттамаларды қалыптастыруға бағытталған білім беру ортасын құрайды.

Болашақ педагог-психологтердің тьюторлық құзыреттілігін қалыптастырудың педагогикалық шарттарына жүргізілген теориялық талдау келесі қорытындыларды жасауға мүмкіндік береді:

Мазмұндық шарттар тьютордың кәсіби қызметіне қажетті теориялық білімдер мен әдістемелік негіздердің базасын, соның ішінде диагностикалау, дараландыру және білім алушыларды сүйемелдеу принциптерін түсінуді қамтамасыз етеді.

Ұйымдастыру шарттары теориялық білімді практикада қолдануды ынталандыратын және тағылымдамалар, практикалық модульдер және цифрлық білім беру ресурстарын пайдалану арқылы кәсіби икемділікті дамытатын оқыту құрылымын жасайды.

Психологиялық шарттар тьюторлық қызметті табысты жүзеге асырудың қажетті компоненті болып табылатын эмпатия, мотивация, тиімді қарым-қатынас жасау қабілеті сияқты тұлғалық қасиеттерді дамытуға бағытталған.

Педагогикалық шарттар – білім алушылардың практикалық белсенділігіне, кәсіби ойлауын дамытуға және өзіндік кәсіби іс-әрекет дағдыларын қалыптастыруға бағытталған оқыту әдістері мен технологияларының жиынтығы.

Сонымен, көрсетілген педагогикалық шарттардың теориялық негізділігіне қарамастан, зерттеу теориялық талдау сатысында және алынған нәтижелер эмпирикалық деректермен расталуы керек. Алдағы уақытта болашақ педагог-психологтерді даярлау процесінде әзірленген педагогикалық жағдайларды апробациялауға бағытталған тәжірибелік-эксперименттік жұмыс жүргізу жоспарлануда. Бұл әрбір бөлінген шарттың тьюторлық құзыреттіліктің даму динамикасына әсері туралы объективті деректерді алуға және оны білім беру практикасында жүзеге асыру тетіктерін нақтылауға мүмкіндік береді. Осылайша, қазіргі зерттеу теориялық-жобалық болып табылады және оның нәтижелері жоғары педагогикалық білім беру жағдайында кәсіби құзыреттіліктерді қалыптастырудың тиімді модельдерін дамытуға бағытталған кейінгі эксперименттік зерттеулер үшін теориялық негіз болып табылады.

Пайдаланған дереккөздер тізімі

1. Постановление Правительства Республики Казахстан № 941. (2022). Концепция развития образования на 2022–2026 годы. <https://www.akorda.kz/ru/document/akorda>
2. Закон Республики Казахстан «О профессиональных квалификациях». (2023). https://online.zakon.kz/document/?doc_id=34567245
3. Shemanov, D., Ivanova, N., & Petrov, A. (2022). Tutor competence as a key professional quality in inclusive education. *International Journal of Educational Research*, 105, 45–56. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2021.101728>
4. Samsonova, T., Zhumabayeva, G., & Serikova, A. (2022). Development of tutor skills in higher education: Experience of Kazakhstan. *Eurasian Journal of Educational Research*, 95, 112–127. <https://doi.org/10.14689/ejer.2022.95.7>
5. Рылов, А. Н., & Соловова, Н. В. (2024). Модель формирования тьюторской компетентности будущих педагогов-психологов. *Вестник Самарского университета*.

История, педагогика, филология, 30(3), 94–98. <https://doi.org/10.18287/2542-0445-2024-30-3-94-98>

6. Shahriar, H., Khalid, R., & Ahmed, S. (2025). Tutor competence in digital and blended learning environments: International perspectives. *Computers & Education*, 200, 104–120. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2023.104120>

7. Алпысбай, Л. А., Кошербаева, А. Н., & Уристенбекова, Г. К. (2024). Содержание проблемы компетентности и способностей в профессиональном развитии будущих педагогов-психологов. *Педагогика и психология*, 74(3). <https://doi.org/10.48371/PEDS.2024.74.3.006>

8. Nurdaniyazy, G., & Almukhambetova, B. Zh. (2024). Diagnostic competence of educational psychologists: Current status and problems. *Iasau University Habarshysy*, 133(3), 318–328. <https://doi.org/10.47526/2024-3/2664-0686.95>

9. Kalimzhanova, R., Ismagulova, A., Rakisheva, G., & Kalymova, A. (2021). Pedagogical conditions for the formation of professional competencies among students of higher educational institutions. *Abai Kazakh National Pedagogical University Bulletin, Series "Pedagogical Sciences"*, 46(1), 179–188. <https://doi.org/10.51889/2021-1.2077-6861.17>

10. Belegova, A., & Bulakbayeva, S. (2020). The pedagogical conditions for reflexive culture improvement of future teachers. *Journal of Intellectual Disability - Diagnosis and Treatment*, 8(3), 395–402. <https://doi.org/10.6000/2292-2598.2020.08.03.16>

ӘОЖ 004

AR-МАСКАЛАР БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ЦИФРЛЫҚ ДАҒДЫЛАРЫН ДАМУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ

Муканова Тогжан Талгатқызы

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, 8D01511-«Информатика»
білім беру бағдарламасының 2 курс докторанты, Астана, Қазақстан
togzhan0591@mail.ru

Альжанов Айтуған Кайржанович

Педагогика ғылымдарының кандидаты, информатика кафедрасының қауымдастырылған
профессоры, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан
alzhanov_ak@mail.ru

Аннотация. Бұл мақалада толықтырылған шындық технологиялары, оның ішінде Effect House платформасында ойын-сауық сипатындағы AR-эффектілерді білім беруде, атап айтқанда білім алушылардың оқу мотивациясы мен танымдық белсенділігін арттыру құралы ретінде қолдану мүмкіндігі қарастырылды. Жұмыс барысында AR-эффектілердің білім беру үдерісінде қолдану мүмкіндігі талданып, пайдаланушылардың өзара әрекеттесу белсенділігі мен қабылдауы қарастырылды.

Түйін сөздер: толықтырылған шындық, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар, AR-маска, цифрлық құрал, білім беру.

Кіріспе

Ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың қарқынды дамуы жағдайында цифрлық құралдар білім алушының және олармен өзара әрекеттесудің негізгі көзіне айналууда. Осыған байланысты қазіргі заманғы мемлекеттік және кәсіптік стандарттар цифрлық білім беру ортасында даярлаудың әртүрлі бағыттарында цифрлық құзыреттерді қалыптастыруды талап етеді. Бұл барлық пәндердің оқытушыларына оқытудың дәстүрлі әдістерін қайта қарау және оларды цифрлық трансформацияға бейімдеу міндетін қояды. Осы саладағы перспективалы құралдардың бірі-толықтырылған шындық (augmented reality, AR) технологиялары, оның ішінде цифрлық ортада белсенді қолданылатын AR -маскалар болып табылады.

AR маскалары мазмұнды құру кезінде визуалды сауаттылық пен шығармашылық, медиа сауаттылық (сандық бейнелердің қабылдауға әсерін түсіну), сандық интерфейстер мен